

Kisebb közlések.

Kifejez : kifejtt. Pázmány Kalauzának I. kvében, a II. r. 2. szakaszában (Bellaagh 35. l.) azt mondja «*az föld körül forgó egeknek nagy vóltokból azt hozza ki Aristoteles, hogy . . .*» vagyis : «*azt következteti, hogy*». Ugyanezt a gondolatot a II. kv. VI. részében (B. 99. és 145. NySz. I. 964.) így mondja «*ezekből [a csodákból] azt fejezi ki Sz. Ágoston, hogy . . .*» Ez a két kitétel így egymás mellett önkéntelenül hasonló észjárásból származónak tetszik, s ha Pázm. synonym szólásait is egybevetjük : *vmiből tanuságot vesz* (47. 65. l.), *vmiből erősség* (bizonyosság) *támad* (93.), *vmiből bizonyágot támaszt* (99.), látjuk, hogy jó mindenütt igéből származó szóval él s így nem valószínű, hogy a *kifejez* szóban a *fő, fej* főnév képe lebegett volna szeme előtt, hanem bizonyára a *fej* ige-*nek z* képzős gyakorítóját érti, mely a *fejt* gyakorítónak (s néha művelte-*tőnek*) párja. S valóban a NySz-nak *fejez* 1) 2), *kifejez* 2) 3) 1) (főkép ily rendben olvasva), *kifejezés, megfejez, fejezés, kifejezget* czikkelyei alatt minden mondatban fölcserélhetjük a *-z* képzős szót a *-t* képzőssel, vagy a *magyaráz* szóval.

Erdekes, hogy így e szók eredeti magyar észjárásból származóknak bizonyúlnak s mégis meglepően hasonlítanak a latin kifejezéshez, mely a fejés egy másik módjának képe. A latin *exprimo, expressio* u. is eredetileg «*kisajtolást*», «*kiszorítást*» jelent, pl. a gyümölcsből a lének, a lépből a méznek kiszorítását, s mint a gyakorító *pressare ubera* kifejezés mutatja, a tej kiszorítását is a tőgyből, minthogy a kecskét ily módon, tőgye nyomogatásával kell fejni. A német *ausdruck* és *ausdrücken* a latin szónak fordítása.

KALMÁR ELEK.

a közlő előttem teygen doktorátust, sem az, hogy az ő történet-írói karta-
társa legyen, de még csak a németbe vágó műveket sincs szerencsém
ismerni. Pedig van itt elsorolva nem egy könyv, melynek felfedezésén
örülök, s örül tán több is, és mint olyan, ki nem járhat akadémiai könyv-
tárakba, a megvehetőket megvenné. De a közlő tanítása nyomán meg sem
mozdulhat, hogy hol keresse azt a könyvet, s ha Szamota meg nem mondta
neki, a vidéki könyvkereskedő bizony nem fogja megmondani. A kiadás
száma sem fölösleges lom, mert ha tudom, hogy a közlő a 3. kiadást
használta s valamit nem ismer, a 4., 5. kiadást még reménytelenül csap-
hatom fel, hogy ott megtalálom azt, a mi a 3. kiadásban nem volt meg.

K. E.